

بررسی سرولوژیک توکسوپلاسموزیس در معلولین ذهنی مراکز توانبخشی استان مازندران سال ۱۳۸۱

ابوالقاسم عجمی^۱ (Ph.D)، مهدی شریف^۲ (Ph.D)، هاجر ضیائی^۳ (M.Sc.)، احمد عروجی^۳ (M.Sc.)

چکیده

سابقه و هدف: بررسی‌های سرولوژیک نشان می‌دهد که آلودگی به توکسوپلازما در تمام دنیا وجود دارد توکسوپلاسموزیس بیماری مشترک انسان و دام بوده که انسان از طریق مختلف به آن آلوده می‌شود. تماس با حیوان آلوده، مصرف مواد غذایی آلوده و انتقال از مادر به جنین مهمترین راههای انتقال می‌باشد. بدلیل تنوع راههای آلودگی، میزان آلودگی در گروههای اجتماعی و شغلی متفاوت می‌باشند. بمنظور تعیین میزان آلودگی به توکسوپلاسموز در معلولین ذهنی مراکز توانبخشی مازندران مطالعه حاضر صورت گرفت. **مواد و روشها:** برای تعیین میزان آلودگی در جمعیت معلولین ذهنی تحت پوشش بهزیستی استان مازندران در یک مطالعه توصیفی و مقطعی از مجموع ۶۵۰ نفر معلول نگهداری شده در ده مرکز شبانه‌روزی تحت پوشش مراکز بهزیستی استان مازندران ۳۳۶ نفر بصورت تصادفی انتخاب شدند. از نمونه‌ها ۵ سی‌سی خون

تهیه شد. سرم آنها جدا گردید و رقت $\frac{1}{50}$ تهیه شد. با استفاده از روش ایمونوفلورسانس غیرمستقیم وجود یا عدم وجود آنتی‌بادی در آن تعیین گردید. از سرم‌هایی که مثبت بودند، رقت‌های $\frac{1}{100}$ ، $\frac{1}{200}$ ، $\frac{1}{400}$ ، $\frac{1}{800}$ و $\frac{1}{1600}$ تهیه گردید و مجدداً با روش ایمونوفلورسانس غیرمستقیم مورد آزمایش قرار گرفتند و تیتراژ مثبت آن تعیین گردید و شیوع در نمونه و فاصله اطمینان آن برآورد گردید.

یافته‌ها: تحقیق روی ۳۳۶ نفر از معلولین مراکز توانبخشی استان مازندران که ۱۶۱ نفر از آنان پسر و ۱۷۵ نفر از آنان دختر بودند نشان داد که میزان آلودگی (وجود آنتی‌بادی در سرم) در مجموع ۷۷/۴ درصد (۸۱/۹٪ - ۷۲/۹٪ CI : ۹۵٪) ، آلودگی پسران ۷۳/۳ درصد دختران ۸۱/۱ درصد بود. اختلافی بین میزان آلودگی در مراکز مختلف وجود نداشت.

نتیجه‌گیری: میزان آلودگی در معلولین ذهنی مراکز توانبخشی مازندران با افراد معمولی اختلافی ندارد بنابراین توکسوپلاسموز بعنوان مشکل خاص در مراکز توانبخشی مورد نظر نمی‌باشد.

واژه‌های کلیدی: توکسوپلاسموز، سرولوژی، معلولین ذهنی

مقدمه

توکسوپلاسموزیس یکی از بیماریهای مشترک انسان و دام است که انتشار جهانی داشته و بر اساس عادات غذایی، سطح بهداشت و تماس با حیواناتی مثل گربه در جوامع مختلف شیوع متفاوتی دارد (۱). در ایران نیز آلودگی به این انگل از شیوع نسبتاً بالایی (۳۰ تا ۷۵ درصد) برخوردار است (۲). انتقال آلودگی در انسان از یکی از سه طریق زیر انجام می‌گردد:

۱- خوردن غذاهای گوشتی نپخته یا کم پخته

۲- تماس با خاک‌های آلوده یا سبزیجات آلوده به Oocyst انگل

۳- عفونت مادرزادی از طریق جفت (۱)

در مطالعات اپیدمیولوژیک اخیر مهمترین عوامل خطر برای ابتلا به این عفونت تماس با گربه، خوردن گوشت نپخته یا کم پخته، تماس با خاک، خوردن سبزیجات و میوه‌جات خام و آلوده، عدم رعایت مسائل بهداشتی گزارش شده است. عواملی از قبیل زندگی در مناطق سردسیر، خشک و استفاده از رژیم‌های غذایی بدون گوشت در کاهش آلودگی مؤثر بوده‌اند (۳). با توجه به راههای انتقال، آلودگی به انگل نه تنها در بین جوامع و مناطق جغرافیایی مختلف دارای شیوع متفاوت است، بلکه در یک جامعه نیز در گروههای اجتماعی یا صنفی مختلف می‌تواند از شیوع متفاوت برخوردار باشد.

معلولین ذهنی یعنی افرادی که به لحاظ ویژگی‌های خاص جسمانی، ذهنی، عاطفی و شرایط نگهداری با افراد دیگر جامعه متفاوت هستند، می‌توانند بطرق مختلف در معرض آلودگی با توکسوپلاسموز قرار گیرند، دسته‌ای از آنها ممکن است بصورت مادرزادی به این بیماری مبتلا شده و حتی علت عقب‌ماندگی ذهنی آنان توکسوپلاسموز مادرزادی باشد (۴ و ۵)، شرایط فیزیکی معلولین، عدم رعایت اصول بهداشتی و نگهداری آنان در مراکز تجمع می‌تواند آلودگی در این گروه را افزایش دهد.

مطالعات انجام شده در معلولین ذهنی گیلان میزان آلودگی به توکسوپلاسموز را ۵۱/۱ درصد نشان داده است (۷) و در معلولین ذهنی اصفهان ۱۵/۱ درصد گزارش شده است (۸).

بدلیل شیوع بالای آلودگی توکسوپلاسموز در مازندران (۲) میزان این آلودگی در مراکز نگهداری معلولین ذهنی تحت پوشش بهزیستی در استان مورد بررسی قرار گرفت تا در صورت وجود تفاوت اساسی با جامعه علت آن مورد بررسی قرار گیرد.

^۱ - دانشیار ایمونولوژی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

^۲ - دانشیار انگل‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

^۳ - مربی دانشگاه علوم پزشکی مازندران